

TALOUSARVIOALOITE 41/2005 vp

Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselle (MTT) erikoistumiseläinlääkärinviran perustamiseen

Eduskunnalle

Helsingin yliopiston ja Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen hevostaloustutkimuskeskikön välistä tutkimusyhteistyötä tulee kehittää. Tähän asti MTT:n hevostalouden tutkimuskeskuksen ja HY:n eläinlääketieteellisen sekä maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kanssa yhteisiä tutkimuksia on tehty erityisesti hevosten lisääntymisen, liikunfafysiologian, ravitsemuksen ja hengitystiesairauksien alalta. Yhteistyöstä on valmistunut useita väitöskirjoja, kansainvälisiä tieteellisiä julkaisuja ja esitelmiä yhteistyössä sekä eläinlääketieteellisen tiedekunnan että maatalous-metsätaloustieteellisen tiedekunnan kanssa.

Tutkimusten suunnittelu on tehty yhteistyössä, vaikkakin tutkimusten ideointi on, erityisesti lisääntymistutkimuksessa, painottunut HY:n puolelle. Tutkimuskustannukset on pyritty jakamaan molempien osapuolten kesken. MTT:n osuuteen on yleensä kuulunut hevosten ylläpito ja niillä tehdyt testaukset, ja HY on puolestaan vastannut suurimmasta osasta analyysikustannuksia. Työn käytännön toteuttamisessa MTT:n tallimestareiden ja oppilaiden merkitys on ollut ratkaiseva. Myös eläinlääketieteen opiskelijoita on käytetty avustajina.

Ypäjällä löytyvät kaikki edellytykset hyvätaisoisen hevosten liikunfafysiologisen tutkimuksen tekemiselle: hevoset, ravirata, juoksumatto ja laboratorio rutiinimäärityksiä varten sekä oppilaat, jotka voivat toimia avustajina kokeissa. Tammojen tutkimista varten Ypäjällä on asianmukaiset tilat. Oriin spermanottoon on automaati-

tiivinen tiekoneohjattu fantom, joka fraktioi ejakulaatin pienempiin osiin. Lisäksi on käytössä hyvin varustettu laboratorio ja kokenut laboratoriohenkilökunta. Erittäin merkittävää tutkimusten kannalta on osaava tallihenkilökunta, joka on edellytys esimerkiksi ruokintatutkimusten onnistumiselle. Yliopisto ei omista merkittäviä määriä hevosia, ja yksityisten omistamien hevosten käyttö tutkimuksissa ei aina ole edes mahdollista, joten Ypäjän hevoset ovat olleet ja tulevat olemaan edellytys tutkimustyölle.

Resurssien yhdistäminen hyödyttää molempia osapuolia, kuten jo vuosikymmeniä jatkunut yhteistyö on osoittanut.

Yliopistojen nykyisessä rahoitustilanteessa on lähes kaikki tutkimus tehtävä ulkopuolisella rahoituksella, jolloin yliopisto maksaa palveluksessaan olevien henkilöiden palkat ja tarjoaa tarvittavan infrastruktuurin tutkimuslaitteineen. Sen sijaan jatko-opiskelijoiden palkat, analyysikustannukset ja tutkimusyhteistyöstä aiheutuvat muut kustannukset on katettava apurahoilla tai sidosryhmärahoituksella. Jotta tutkimustyöllä olisi jatkuvuutta, tulisi tällaisten apurahojen olla monivuotisia. Tällä hetkellä hevostutkimukseen on saatavissa ainoastaan muutaman tuhannen euron suuruisia apurahoja, mikä on johtanut MTT:n kanssa tehtävän tutkimusyhteistyön, kuten kaiken muunkin hevostutkimuksen, merkittävään vähenemiseen. Hevostutkimus on päässyt mukaan laajoihin tutkimusohjelmiin vain ravitsemustutkimuksessa. Molempien osapuolten näkö-

kulmasta olisi suotavaa, että Ypäjällä työskenteleisi apuraha- ja hankerahoituksen turvin ja HY:n opettajien ja MTT:n dosenttien ohjauksessa vuosittain 3—4 jatko-opiskelijaa.

Ypäjän toimintaa hevosalouden johtavana osaamiskeskittymänä kehitetään monipuolisesti, ja varsinaisen hevossairaalan lisäksi hyödynnetään paikkakunnan tarjoamia muitakin mahdollisuuksia. Näitä ovat mm. pitkät perinteet omaava kengitysopetus, lisääntymis- ja liikuntafysiologiaan sekä siitostointiin liittyvä osaaminen ja resurssit sekä kaikkiaan erittäin laaja hevosmateriaali, joka luo myös hyvän pohjan hyvälle tutkimukselle ja yhteistyölle tutkimuksessa.

Ypäjällä hevosalan yhteistyömuotoina Helsingin yliopiston kanssa nähdään:

- eläinlääkäriopetuksen erikoistumis- ja täydennyskoulutus
- hevossairaaloiminta
- tutkimusyhteistyö valmistella olevan hevos tutkimusohjelman mukaisesti.

HY vahvistaa Ypäjän kanssa tehtävää yhteistyötä ja kehittää hevosiin liittyvää erikoistumis- ja täydennyskoulutusta sekä eläinlääkärin tutkimukseen tähtäävän koulutuksen syventävien hevosopintojen suorittamista ja opinnäytetöiden tekemistä siten, että yhteistyössä hyödynnetään Ypäjällä olevia resursseja, erityisesti siellä toimivaa eläinsairaalaa, kengityskoulutusta, liikuntafysio-

logiaan liittyviä mahdollisuuksia ja siitostointia. Osana yhteistyön syventämistä suunnitellaan, että HY perustaisi hevosiin erikoistuvan eläinlääkärin erikoistumisviran, jonka sijoituspaikka olisi Ypäjä. Tätä varten Ypäjällä olisi oltava erikoiseläinlääkäri.

Hevosopisto ja MTT sitoutuvat luovuttamaan opetuksen käyttöön tarvittavat opetustilat ja -välineet ja opetusta tukevaa henkilöstöä sekä järjestämään tarvittaessa majoituksen opiskelijoille.

HY osoittaa opetukseen tarvittavaa opetushenkilöstöä ja hyödyntää tässä myös Ypäjällä olevaa asiantuntemusta, mistä esimerkkinä kengitystointi, joka luo puitteet koulutukselle.

Erikoiseläinlääkärin palkkaus vaatii vuodessa 50 000 euron määrärahan, mutta tehokasta toiminnan järjestämistä varten olisi lisäksi toimintaa varten saatava 50 000 euron toimintamääräraha edellä mainittujen toimintojen toteuttamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 30.20.21 lisäyksenä 100 000 euroa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselle (MTT) erikoistumiseläinlääkärinviran perustamiseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Minna Lintonen /sd
Matti Kauppila /vas
Tuija Nurmi /kok

Jouko Skinnari /sd
Päivi Räsänen /kd
Satu Taiveaho /sd